

2014. március 13., csütörtök

P7_TA(2014)0250

A tulajdonjogok, a tulajdoni rend és a jólét megteremtésének szerepe a szegénység felszámolása és a fenntartható fejlődés előmozdítása szempontjából

Az Európai Parlament 2014. március 13-i állásfoglalása a tulajdonjogoknak, a tulajdoni rendnek és a jólét megteremtésének a szegénység felszámolása és a fenntartható fejlődés előmozdítása szempontjából betöltött szerepéről a fejlődő országokban (2013/2026(INI))

(2017/C 378/26)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának a tulajdonhoz való jogról szóló 17. cikkére,
- tekintettel a millenniumi fejlesztési célokat kijelölő 2000. szeptember 8-i Millenniumi Nyilatkozatra, különösen az 1., a 3. és a 7. célra,
- tekintettel a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament és a Bizottság által elfogadott, „Az Európai Unió fejlesztési politikájáról: Az európai konszenzus” című 2005. december 20-án aláírt együttes nyilatkozatra, különösen annak 11. és 92. bekezdésére;
- tekintettel „Az Európai Unió iránymutatásai a reformfolyamatok és a termőföldre irányuló politikák tervezésének támogatására a fejlődő országokban” című, 2004. október 19-i bizottsági közleményre (COM(2004)0686), tekintettel „Az Európai Unió termőföld-politikai iránymutatásai:
- tekintettel „A fejlődő országok élelmezésbiztonsági kihívásainak kezeléséhez nyújtott segítség uniós szakpolitikai kerete” című, 2010. március 31-i bizottsági közleményre (COM(2010)0127), tekintettel a Bizottságnak „Az EU fejlesztéspolitikája az inkluzív növekedés és a fenntartható fejlődés támogatására:
- tekintettel a Bizottság „Változtatási program: az EU fejlesztéspolitikájának hathatósabbá tétele” című, 2011. október 13-i közleményére (COM(2011)0637),
- tekintettel a Bizottság „Méltó életet mindenkinek: A szegénység felszámolása és a világ fenntartható jövőjének biztosítása” című, 2013. február 27-i közleményére (COM(2013)0092),
- iránymutatások a termőföld-politika tervezésének és a termőföld-politikai reformfolyamatoknak a támogatásához a fejlődő országokban” című, a Bizottság által 2004. novemberében elfogadott dokumentumra,
- tekintettel az ENSZ Emberi Települések Programjának (UN-HABITAT) „Biztos földtulajdonjogot mindenkinek” című 2008. évi tanulmányára, és a UN-HABITAT „Hogyan alakítsunk ki szegényeket támogató földpolitikát: folyamat, iránymutatás és tanulságok” című iránymutatására,
- tekintettel az élelmiszerhez való joggal foglalkozó ENSZ-különelőadó, Olivier de Schutter által készített, „Nagyarányú földszerzések és földbérletek: az emberi jogi kihívás kezelésére szolgáló alapvető elvek és intézkedések” című, 2009. június 11-i jelentésre,
- tekintettel a kenyai Nairoiban 2009-ben elfogadott, „Az urbanizáció kihívásai és a szegénység csökkentése az afrikai, karibi és csendes-óceáni államokban” című nyilatkozatra,
- tekintettel a Rómában 2010-ben megrendezett élelmezésbiztonsági világ-csúcstalálkozón kiadott nyilatkozatra,

2014. március 13., csütörtök

- tekintettel a marokkói Rabatban 2012. november 26–28-án megrendezett nemzetközi konferencián elfogadott, „Kilépés a nyomornegyedekből: globális kihívás 2020-ig” című nyilatkozatra,
 - tekintettel a ruandai Kigaliban 2013. szeptember 3–6-án megrendezett második háromoldalú AKCS–EB–UN-HABITAT konferencián elfogadott, a szegénység felszámolására irányuló fenntartható urbanizációról szóló nyilatkozatra,
 - tekintettel az őshonos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatra (UNDRIP), valamint a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet őslakos és törzsi népekről szóló, 1989. évi 169. sz. egyezményére,
 - tekintettel a jogokat, a megélhetést és az erőforrásokat tiszteletben tartó, felelősségteljes mezőgazdasági beruházásra vonatkozó elvekre (PRAI), az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének a nemzeti élelmezésbiztonság keretében a földművelés, a halászat és az erdőgazdálkodás felelősségteljes irányítására vonatkozó önkéntes iránymutatásaira, valamint az Afrikai Uniónak az Afrikában követett földpolitikára vonatkozó keretrendszerére és iránymutatásaira (ALPFG),
 - tekintettel a 2015 utáni fejlesztési menetrenddel foglalkozó magas szintű munkacsoport arra irányuló ajánlásaira, hogy a menetrendbe vegyenek fel a nők és férfiak földbirtoklásának szabályozására vonatkozó célt, és ismerjék el, hogy a nőknek és lányoknak többek között egyenlő jogokkal kell rendelkezniük a föld és más vagyontárgyak tulajdonlása terén;
 - tekintettel a fejlődő országok élelmezésbiztonsági kihívásainak kezeléséhez nyújtott segítség uniós szakpolitikai keretéről szóló, 2011. szeptember 27-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 48. cikkére,
 - tekintettel a Fejlesztési Bizottság jelentésére, valamint a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményére (A7-0118/2014),
- A. mivel a tulajdonjogok azon jogokként határozhatók meg, amelyek formális jogalkotás vagy szokásjog révén szabályozzák az egyének, közösségek, állami és magán szereplők tárgyi eszközökhöz és immateriális javakhoz jutásának feltételeit; mivel a UN-HABITAT szerint a földbirtoklási jogok eredete lehet formális (örök szabad tulajdonban lévő földbirtok, haszonbérletbe vett földbirtok, állami és magán bérlemény), szokásjogon alapuló vagy vallási; mivel az uniós termőföld-politikai iránymutatások kimondják, hogy a földtulajdonjog nem mindig korlátozódik a szigorú értelemben vett magántulajdonra, hanem igen sokféle egyensúlyt jelenthet különböző szinteken az egyéni jogok és kötelezettségek, valamint a kollektív szabályozások között;
- B. mivel világszerte 1,2 milliárd ember él olyan ingatlanon vagy ingatlanban, amelynek birtoklására nincs hivatalos joga, és állandó otthon, vagy földhöz való hozzáférés nélkül él; mivel a szubszaharai Afrika vidéki lakosságának több mint 90 %-a (akik közül 370 millió ember minősül szegénynek) jogilag bizonytalan, szokásjogon alapuló és informális földbirtoklási rendszereken keresztül jut hozzá a földhöz és a természeti erőforrásokhoz;
- C. míg a törvényen kívüli és be nem jegyzett teljes vagyon becslést összértéke meghaladja a 9,3 billió dollárt, amely 93-szorosa a fejlődő országoknak az elmúlt 30 év során nyújtott külföldi segélyek teljes összegének;
- D. mivel annak ellenére, hogy a 7. millenniumi fejlesztési célt (11. részcélt) (a nyomornegyedekben élők közül mintegy 100 millió fő életének javítása 2020-ig) sikerült elérni, a 2012-ben 863 millió főre becsült ilyen lakosság száma abszolút értékben továbbra is növekszik; mivel a UN-HABITAT becslése szerint nem kevesebb, mint egymilliárd ember él nyomornegyedekben, és becslések szerint 2050-re hárommilliárdan fognak nyomornegyedekben élni; mivel a gazdasági, szociális és kulturális jogokról szóló nemzetközi egyezségokmány egyetemes jogként ismeri el a lakhatáshoz való jogot és az életkörülmények folyamatos javításához való jogot;

⁽¹⁾ HL C 56. E, 2013.2.26., 75. o.

2014. március 13., csütörtök

- E. mivel a vidéki térségekben mintegy 200 millió ember (a világ szegényeinek csaknem 20 százaléka) nem jut hozzá a megélhetésükhöz elegendő földhöz; mivel a vidéki földterületekre többszörös nyomás nehezedik a népességnövekedés, a földhasználat átalakulása, a kereskedelmi beruházások, az aszályok, a talajerózió és a tápanyagok elfogyása miatti környezetromlás, valamint a természeti katasztrófák és a konfliktusok miatt; és mivel a társadalmi stabilitás előmozdításához biztosítani kell a földtulajdonjogokat, csökkentve a bizonytalanságot és a földért folyó konfliktusokat;
- F. mivel a magánbefektetők és a kormányzatok egyre nagyobb érdeklődést tanúsítanak nagy szántóföldi területek megszerzése vagy hosszú távú bérlése iránt, főként Afrika és Latin-Amerika fejlődő országában;
- G. mivel a politikai hatóságok önkényes földterület-kijelölései korrupciót, bizonytalanságot, szegénységet és erőszakot szülnek;
- H. mivel a földpolitikai kérdések szoros összefüggésben állnak a 21. század fő kihívásaival – az élelmezésbiztonsággal, az energiaszűkösséggel, a városok és a népesség növekedésével, a környezetkárosodással, az éghajlatváltozással, a természeti katasztrófákkal vagy akár a konfliktusrendezéssel –, ami hangsúlyosabbá teszi az átfogó földreform prioritássá tételének szükségességét;
- I. mivel a becslések szerint a világon 1,4 milliárd hektárra szokásjogi normák vonatkoznak; mivel Afrikában, Ázsiában és Latin-Amerikában a meglévő földbirtoklási struktúrák jelentősen eltérnek egymástól, és a kialakult helyi szokásjogi rendszerek – legyenek azok szabad tulajdonban lévő vagy közösségi földterületek – nem hagyhatók figyelmen kívül a tulajdonjogok hivatalossá tételekor;
- J. mivel a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló ENSZ-egyezmény (CEDAW) megállapítja, hogy a tulajdonjog és a tulajdonszerzés tekintetében a nők és házastársak egyenlő jogokkal rendelkeznek; mivel azonban a földbirtoklási és a tulajdonjogi rendszerek formálisan vagy a gyakorlatban megkülönböztetést alkalmaznak a nőkkel szemben;
- K. mivel sok fejlődő országban a nők tulajdonjogai, a nők biztos hozzáférése a földhöz, valamint a megtakarításokhoz és a hitelhez társadalmilag nem elismert; mivel az ilyen megkülönböztető jellegű kiinduló helyzetben a nőknek rendkívül nehéz jogi úton érvényesíteniük a tulajdonhoz, különösen pedig az örökléshez való jogukat;
- L. mivel a fejlett országoknak olyan kereskedelmi vagy stratégiai célokból történő nagyarányú földtulajdonszerzése, mint a mezőgazdasági termelés növelése, az élelmezés biztonsága vagy az energia- és bioüzemanyag-előállítás, a fejlődő országokban növekvő mértékben sérti különösen a nők földtulajdonhoz való jogát; mivel a nőknek gyakran nincs lehetőségük arra, hogy jogsegéllyel éljenek és jogi képvisellel rendelkezzenek, hogy sikeresen tudjanak fellépni a tulajdonjogok megsértése ellen a fejlődő országokban;
- M. mivel a biztos földtulajdonjogok nők számára történő garantálása fontos a szegénység csökkentése szempontjából, figyelembe véve a nők élelmiszer-termelőként betöltött szerepét a vidéki és városközeli térségekben, valamint a családtagok élelmezésében vállalt felelősségüket; mivel a nők, akik Afrika gazdálkodóinak 70 %-át teszik ki, hivatalosan a föld mindössze 2 %-át birtokolják; mivel a nemrégiben Indiában, Kenyában, Hondurasban, Ghánában, Nicaraguában és Nepálban végrehajtott programok megállapították, hogy a nők által vezetett háztartásokban a férfiak által vezetett háztartásokhoz képest jobb az élelmezésbiztonság és az egészségügyi ellátás, és nagyobb az oktatásra fektetett hangsúly;
- N. mivel az éhezők több mint 60 %-a a nők és a gyermekek köréből kerül ki, és mivel az élelmiszerek 60–80 %-át nők állítják elő⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO), 5. politikai összefoglaló, Economic and Social Perspectives, 2009. augusztus.

2014. március 13., csütörtök

- O. mivel a becslések szerint világszerte 370 millió őshonos embert fűz erős spirituális, kulturális, társadalmi és gazdasági kapcsolat a hagyományos földterületéhez, amelyeken rendszerint közösségi alapú gazdálkodás folyik;
- P. mivel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 17. cikke elismeri, hogy minden személynek – mind egyénileg, mind pedig másokkal együttesen – joga van a tulajdonhoz, és senkit sem lehet tulajdonától önkényesen megfosztani;
- Q. mivel az őshonos népek földhöz jutása az ILO 169. sz. egyezménye és az őshonos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozat alapján a védelem különleges formáiban részesül;
- R. mivel az őshonos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozat 10. cikke garantálja az őshonos népeknek azt a jogot, hogy nem kényszeríthetők földjük vagy területük elhagyására, valamint hogy szabad, előzetes és tájékozott beleegyezésük nélkül nem telepíthetők át, az áttelepítés után pedig igazságos és tisztességes kártérítésben kell részesülniük, lehetőség szerint a visszatérés lehetősége mellett;

A földdel kapcsolatos jogok, köztük a földtulajdonjog, valamint a jólét megteremtése

1. úgy véli, hogy a bejegyzett tulajdonjogok és a földdel kapcsolatos jogbiztonság a gazdasági növekedés hajtóerői, miközben a társadalmi kohézió és a béke előmozdítására is alkalmasak;
2. hangsúlyozza, hogy a földtulajdonjogok biztosítása, a földhöz jutás terén pedig a nagyobb fokú egyenlőség megteremtése biztos alapot nyújt a megélhetéshez, a gazdasági lehetőségekhez, a vidéki területeken pedig a háztartások élelmiszer-termeléséhez;
3. hangsúlyozza, hogy az egyes telekkönyvezési rendszerek mellett különböző alternatív földbirtoklási lehetőségeket is el kell ismerni, ideértve azt is, hogy a szokásjogon alapuló földbirtokrendszerekre támaszkodnak ahhoz, hogy jogilag biztosítsák a háztelkekkel, mezőgazdasági területekkel és természeti erőforrásokkal kapcsolatos jogokat, ahogyan azt a UN-HABITAT is szorgalmazza;
4. hangsúlyozza, hogy a földtulajdonjog biztonsága a kistermelők számára – akik a fejlődő országok potenciális földbirtokosainak 95 %-át teszik ki – ösztönzi a helyi gazdaság fejlődését, növeli az élelmiszerbiztonságot, csökkenti az elvándorlást és lassítja a városi nyomornegyedek kialakulását; rámutat, hogy például Etiópiában, ahol tulajdonjogokat vezettek be, három év alatt akár 40 %-kal növekedett az egy holdra eső termelékenység, egyedül ennek a változtatásnak köszönhetően ⁽¹⁾;
5. aggodalommal jegyzi meg, hogy a kulturális hagyományok miatt a nők a földtulajdon biztonsága tekintetében gyakran függő helyzetbe kerülnek a férfi rokonoktól, és jogvédelem nélkül maradnak; hangsúlyozza, hogy az államok nemzetközi kötelezettsége a minimális gazdasági, szociális és kulturális jogok biztosítása, ami magában foglalja a kormányok kötelezettségét annak biztosítására, hogy a földgazdálkodás nem megkülönböztető jellegű, különösen a nőkre és a szegényekre nézve, és nem sért egyéb emberi jogokat;
6. kiemeli, hogy amennyiben az emberek számára lehetővé teszik, hogy saját erőforrásaik felől hozzanak döntéseket, úgy ez – kiegészítve az öröklésre vonatkozó jogi szabályozással – erős ösztönzést ad a kisbefektetőknek, hogy fenntartható beruházásokat hajtsanak végre földjeiken, teraszos földművelést és öntözőrendszereket alakítva ki, amelyek enyhítik az éghajlatváltozás következményeit; ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy egyes tanulmányok például rámutattak arra, hogy a biztos tulajdonjogokkal és átruházható földdel rendelkező háztartás a becslések szerint 59,8 %-kal nagyobb valószínűséggel ruház be a teraszos gazdálkodásba, mint az, amelyik a következő 5 évben a faluban a tulajdonjog újraelosztására számít;
7. megjegyzi, hogy a föld tulajdonjogát igazoló okiratokkal egy személy ésszerű kamatok mellett vehet fel kölcsönt, amely egy vállalkozás létrehozására vagy fejlesztésére használható fel; hangsúlyozza, hogy a tulajdonjogok védelme előmozdíthatja a versengő üzleti környezetet, amelyben erősödhet a vállalkozói és innovatív szellem;
8. elismeri, hogy a kihívás abban áll, hogy felülemelkedjenek a jogszerűség, a legitimitás és a gyakorlatok közötti megosztottságon olyan földbirtoklási mechanizmusok kiépítésével, amelyek közös normákon alapulnak, kezdve a létező jogok elismerésével, miközben biztosítják, hogy a fejlődő országokban a nők, férfiak és a kiszolgáltatott közösségek biztos tulajdonjogokkal rendelkezzenek a földek és a vagyontárgyak felett, és teljes körű védelmet élvezzenek azon egyéni érdekekkel szemben, amelyek a tulajdon kisajátításához vezethetnek;

⁽¹⁾ USAID Ethiopia, <http://ethiopia.usaid.gov/programs/feed-future-initiative/projects/land-administration-nurture-development-land>

2014. március 13., csütörtök

9. mélyen elítéli a nagyarányú földszerzések (land grabbing) gyakorlatát, amely törvénytelenül megfosztja a földtől a szegény vidéki népességet és a hagyományos nomád népességet, megfelelő kompenzáció nélkül; hangsúlyozza, hogy 2000 és 2013 között világszerte legalább 32 millió hektár földről döntöttek hasonló, legalább 886, nagyméretű földterületre vonatkozó transznacionális megállapodás keretében⁽¹⁾; kiemeli, hogy az adatok valószínűleg jelentősen alábecsülik a nagyméretű földterületekre vonatkozó megállapodások pontos számát;

10. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fejlesztéstámogatási politikáik keretében foglalkozzanak a fejlett országok befektetőinek a fejlődő országokban, különösen az afrikai kontinensen történő nagyarányú földterületszerzésével kapcsolatos kérdéssel – amely kihat a helyi mezőgazdasági termelőkre és amelynek borzasztó hatásai vannak a nőkre és a gyerekekre nézve –, hogy meg lehessen védeni a nőket és a gyermekeket az elszegényedéstől és az éhezéstől, valamint a falvaikból és földjeikről való elűzéstől;

11. hangsúlyozza, hogy a nagyarányú földszerzés elleni küzdelem egyik módja a növényi eredetű bioüzemanyagok állami ösztönzőinek és támogatásainak megszüntetése;

12. emlékeztet arra, hogy ha a földtulajdonjogokat nem biztosítják, a kormányzás pedig gyenge, az nagy kockázatokkal jár a helyi közösségekre nézve az élelmezésbiztonság hiánya, a lakóhelyelhagyás veszélye, valamint a mezőgazdasági termelők és az állattenyésztők elűzése tekintetében; ennek megfelelően sürgeti az uniós tagállamokat, hogy támogassák a fejlődő országoknak a kormányzási rendszerük erősítésére irányuló nemzeti képességét;

13. kiemeli, hogy mind a polgári és politikai jogokról szóló nemzetközi egyezségokmány, mind pedig a gazdasági, szociális és kulturális jogokról szóló nemzetközi egyezségokmány elismeri az önrendelkezési jogot, amelyet úgy határoz meg, mint minden ember ahhoz való jogát, hogy szabadon rendelkezzen a természeti vagyona és erőforrásai felett, és mindkét okmány előírja, hogy senki sem fosztható meg saját megélhetési forrásaitól; ennek megfelelően hangsúlyozza, hogy a nagyarányú földbérletekre és földvásárlásokra irányuló tárgyalásoknak megfelelően tükrözniük kell az átláthatóságot, a földbérletben vagy földvásárlásban érintett helyi közösségek megfelelő és tájékozott részvételét, valamint a bevételek felhasználását illetően elszámoltathatóságot, aminek a helyi lakosság javát kell szolgálnia;

14. kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy az ENSZ keretében vizsgálják meg e területszerzéseknek a mezőgazdasági földterületek elsvatagosodására, a nők – különösen az egyedülálló és a női családfők – tartózkodási és tulajdonjogának elvesztésére, az élelmezésbiztonságra, valamint a saját, a gyermekeik és az eltartottjaik létfenntartására gyakorolt hatását;

15. hangsúlyozza, hogy a nagyarányú földvásárlásokra vagy földbérletre vonatkozó befektetési megállapodásoknak kellőképpen figyelembe kell venniük a jelenlegi földhasználók jogait, valamint a mezőgazdasági üzemekben foglalkoztatott munkavállalók jogait; úgy véli, hogy egyértelműen meg kell határozni a befektetők kötelezettségeit, amelyeknek végrehajthatónak kell lenniük, például azáltal, hogy szankcionálási mechanizmusokat vezetnek be az emberi jogok tiszteletben tartásának elmulasztása esetén; úgy véli, hogy a földterületekre vonatkozó összes megállapodásnak jogi kötelezettséget is tartalmaznia kell arra vonatkozóan, hogy a terményeket egy bizonyos minimális százalékos arányban a helyi piacon értékesítik;

Ütemterv a földdel kapcsolatos jogok, köztük a tulajdonjogok biztosításához és a fenntartható földpolitika kialakításához a fejlődő államokban

16. kiemeli, hogy a földreform végrehajtása során rugalmasságra van szükség, tekintetbe kell venni a helyi, társadalmi és kulturális feltételeket, például a törzsi tulajdon hagyományos formáját, és a legkiszolgáltatottabbak jogait kell erősíteni;

17. kiemeli, hogy a fejlődő országokban a szokásjogon alapuló földtulajdon-rendszerek és a rájuk kényszerített koloniális modellek egymás melletti létezése a fejlődő országok széles körében elterjedt jelenség, a bizonytalan földtulajdonjogok egyik fő oka; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy el kell ismerni a szokásjogon alapuló földbirtokrendszerek legitimitását, amelyek törvényben előírt jogokat garantálnak az egyéneknek és a közösségeknek, és megakadályozzák a földtulajdonjogoktól való megfosztást vagy az azokkal való visszaélést, ami különösen az afrikai közösségekben és Latin-Amerika nagy őshonos népessége körében elterjedt;

⁽¹⁾ <http://www.landmatrix.org/get-the-idea/global-map-investments/>

2014. március 13., csütörtök

18. hangsúlyozza, hogy a birtokviszonyok biztonsága jogszabályi feltételeinek a városi házfoglalók vonatkozásában történő megteremtése jelentős hatást gyakorol a lakóingatlan-beruházásokra, ugyanis a tanulmányok azt mutatják, hogy ilyenkor a lakásfelújítások aránya több mint 66 %-kal nő;

19. üdvözli a Ruanda által a földüggyek területén elért haladást, ami lehetővé tette, hogy az egész ország kataszteri felmérését figyelemre méltó idő alatt elvégezzék;

20. óva int attól, hogy a földtulajdon biztosítása érdekében egy általános megközelítést alkalmazzanak; hangsúlyozza, hogy a hivatalos földhivatali szolgáltatások akkor a leghatékonyabbak, ha azokat helyi szinten nyújtják; úgy véli, hogy ezért a megbízható földtulajdonjogok hatékony biztosítása a központi állami földhivatalok reformjától függ, amelynek célja, hogy a helyi és szokásjogon alapuló intézményekre ruházzák át a felelősségi köröket; úgy véli, hogy a földtulajdon bejegyzése javítható a földnyilvántartások és a kataszteri rendszerek számítógépes feldolgozásával;

21. emlékeztet arra, hogy a vidéki közösségek számára a mezőgazdaság továbbra is a megélhetés és az élelmezésbiztonság alapvető forrása; ugyanakkor megjegyzi, hogy a vidéki földterületekre többszörös nyomás nehezedik a népességnövekedés, a földhasználat átalakulása, a kereskedelmi beruházások, az aszályok, a talajerózió és a tápanyagok elfogyása miatti környezetromlás, valamint a természeti katasztrófák és a konfliktusok miatt; ezzel összefüggésben úgy véli, hogy a vidéki közösségek számára a földtulajdonjogok biztosítása elengedhetetlen a millenniumi fejlesztési célok eléréséhez; úgy véli, hogy számos szakpolitikai eszköz segíthet e kihívások kezelésében, és azokat hozzá kell igazítani a helyi körülményekhez;

22. úgy véli, hogy a kormányzati tisztviselőknek először a már létező földgazdálkodási és földbirtokrendszereket kell azonosítaniuk, másodsorban pedig ezen rendszerekre kell építeniük a szegény és kiszolgáltatott csoportok érdekében;

23. bízik abban, hogy a földhivatalok decentralizációja megerősíti a helyi közösségek és egyének jogait, és felhívja a figyelmet a korrupciós gyakorlatok megszüntetésének szükségességére, amelyeket a külföldi befektetőkkel megállapodásokat kötő helyi hatalmasságok folytatnak, illetve arra, hogy érvényteleníteni kell a nyilvántartásba nem vett földekre általuk benyújtott igényeket;

24. hangsúlyozza, hogy a földhasználat megváltoztatása csak az érintett helyi közösségek szabad, előzetes és tájékozott beleegyezése alapján történhet meg; emlékeztet arra, hogy az őshonos népek a nemzetközi jog alapján a védelem sajátos formáiban részesülnek a földhöz való jogaik tekintetében; az őshonos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozattal összhangban ragaszkodik ahhoz, hogy az államok biztosítsanak hatékony mechanizmusokat minden olyan intézkedéssel szembeni védelemre és jogorvoslatra, amelynek célja vagy folyománya az őshonos népek földjeiktől, területeiktől vagy erőforrásaiktól való megfosztása;

25. rámutat, hogy Afrikában csak a földek korlátozott hányadáról (10 %) készült nyilvántartás, amelyet elavult, nagy hibaszázalékú rendszerek révén rögzítenek; hangsúlyozza a tényt, hogy a Világbank becslései szerint ⁽¹⁾ az a 27 gazdaság, amely modernizálta nyilvántartását az elmúlt hét év során, felére csökkentette a tulajdon átírására fordított átlagos időt, ezáltal növelve az átláthatóságot, csökkentve a korrupciót és egyszerűsítve a díjak beszedését; hangsúlyozza, hogy a fejlesztéspolitikának kiemelten kell kezelnie a földnyilvántartások létrehozását és javítását a fejlődő országokban;

26. emlékeztet arra, hogy a birtokviszonyok biztonsága különböző formákban védelmezhető, amennyiben a földhasználók és földtulajdonosok jogai egyértelműek; emlékeztet rá, hogy a hivatalos tulajdonjogon túl a biztonság egyértelmű, hosszú távú bérleti szerződésekkel, vagy a szokásjogon alapuló tulajdonjog és az informális települések hivatalos elismerésével is elérhető, hozzáférhető és hatékony vitarendezési mechanizmusok mellett; felhívja az Uniót, hogy támogassa a fejlődő országok képességfejlesztési és képzési programjait a földgazdálkodás terén azzal a céllal, hogy biztosítsa a szegény és kiszolgáltatott csoportok számára a földtulajdonjogokat, többek között a kataszteri felmérésen, a nyilvántartásba vételen, valamint az oktatási intézmények felszerelésére fordított erőfeszítéseken keresztül is;

27. kéri az Uniót, hogy segítse elő a fejlődő országok bíróságai kapacitásának növelését a tulajdonjog hatékony érvényesítésére, a földdel kapcsolatos viták megoldására, és a kisajátítások kezelésére, egy átfogó megközelítés részeként, amelynek célja a jogrendszerek és a jogállamiság megszilárdítása;

⁽¹⁾ 2012b. Világbank: „Doing Business 2012: Doing Business in a More Transparent World. Washington, DC

2014. március 13., csütörtök

28. kéri az Uniót, hogy támogassa a fejlődő országokban a földreformok végrehajtását, többek között annak érdekében, hogy elősegítsék minden érintett fél bevonását, és ezzel párhuzamosan a tudatosságot növelő programokat, teljes mértékben tiszteletben tartva ezáltal minden érintett fél, különösen a szegények és kiszolgáltatott rétegek jogait; megemlíti Madagaszkár és az ottani földhivatalok példáját, ahol az egyszerű helyi kezdeményezések nagyban megkönnyítették a tulajdonjogok nyilvántartásba vételét;

29. kiemeli a tényt, hogy a stabil költségvetési politikák kialakítása a fejlődő országokban a földek nyilvántartásba vétele és az értékelő funkciók meghatározása révén jelentősen megnöveli a földek adásvételéből származó éves bevételt, mint ahogy Thaiföldön is történt, ahol ez az összeg tíz év alatt hatszorosára nőtt;

30. rámutat, hogy a nők földtulajdonjogának elismerése nem jár automatikusan együtt e jogok hatékony végrehajtásával; felhívja az Uniót, hogy földreformprogramjaiban fordítson különös figyelmet arra, hogy a nők kiszolgáltatottak a családszerkezet változásaival szemben, valamint arra is, hogy milyen mértékben tudják érvényesíteni jogaikat, és biztosítsa, hogy a gyakorlatban a háztartás tulajdonjogot igazoló okirata a földhasználati jogcímet mindkét házastárs számára garantálja;

31. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fejlesztési és humanitárius politikájukban biztosítsák, hogy ezek a fejlődő országok a nemek közötti egyenlőségre és a tulajdonjog tekintetében az etnikai hovatartozáson, fajon és polgári jogi jogálláson alapuló, a megkülönböztetésmentességre irányuló jogalkotási intézkedéseket vezetnek be, valamint hogy foglalkoznak azzal, miként lehetne megszüntetni a földhöz való jogok megszerzése tekintetében meglévő jelentős társadalmi, politikai és kulturális korlátokat;

32. kéri a fejlődő országokban működő uniós küldöttségeket, hogy kövessék nyomon a nők tulajdonjogait annak érdekében, hogy azok ne sérüljenek, és elkerülhető legyen a nők szegénysége és társadalmi kirekesztése;

33. felhívja az Uniót, hogy támogassa a fejlődő országok földbérleti piacok reformjára irányuló erőfeszítéseit a szegények földhöz jutásának biztosítása és a növekedés előmozdítása érdekében, ezzel egyidejűleg elkerülve a földbérleti piacok túlzott mértékű korlátozását;

A földdel kapcsolatos jogoknak, köztük a földtulajdonjogoknak az uniós fejlesztési politika középpontjába helyezése

34. kiemeli, hogy a nagyarányú földszerzések többek között a fejlődő államok elégtelen földpolitikájának egyenes következményei; hangsúlyozza, hogy az EU támogatásának hozzá kell járulnia a biztos földtulajdonjogok odaítéléséhez szükséges intézményi kapacitás kiépítéséhez annak érdekében, hogy leküzdjék a járadékvadászatot, a bürokrácia tehetetlenségét, valamint a korrupciót, nem elszámoltatható gyakorlatokat;

35. javasolja, hogy az Unió vegyen részt a földtulajdonnal foglalkozó globális kezdeményezésekben; kiemeli, hogy a világ legnagyobb fejlesztési szereplőjeként az Unió rendelkezik az ahhoz szükséges eszközökkel, hogy bővítse jelenleg korlátozott fellépését mind annak hatókörét, mind ismertségét tekintve, a földtulajdonjog problémájának kezelése érdekében;

36. megjegyzi, hogy a fejlődő országokban a tulajdonjogi rendszerek javítása mellett az Uniónak törekednie kell annak biztosítására, hogy az egyének hozzáférjenek a szociális védelmi és biztosítási rendszerekhez annak érdekében, hogy megvédjék megélhetésüket és vagyonukat katasztrófák és sokkhatások esetén;

37. kéri a földművelés, a halászat és az erdőgazdálkodás felelősségteljes irányítására vonatkozó önkéntes iránymutatások végrehajtását;

38. sürgeti a Bizottságot, hogy hozzon létre egy egyértelműen meghatározott költségvetési tételt, a kisebb léptékű megközelítésről áttérve a hosszú távú földpolitikai reformokra, a földtulajdonjogok egységesítésének céljával;

39. hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás nyomása alatt valószínűleg növekedni fog a lakóhelyüket elhagyni kényszerülő személyek és menekültek biztos földtulajdonjogainak garantálásával kapcsolatos kihívás; ezért sürgeti az Uniót ezzel összefüggésben arra, hogy korszerűsítse támogatását a földtulajdonjogoknak a katasztrófákat és a polgári konfliktusokat követő humanitárius és fejlesztési válaszadásba történő beépítését illetően, aminek nyomán a földpolitikáknak igazságos módon garantálniuk kell a különböző etnikai, társadalmi és generációs csoportok biztos földtulajdonjogait;

2014. március 13., csütörtök

40. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyék lehetővé a nők számára, hogy érvényesíthessék jogaikat a földhöz jutás, az öröklés, valamint a hitelhez és a megtakarításokhoz való hozzáférésük tekintetében a konfliktus utáni helyzetekben, különösen azokban az országokban, ahol a nők jogai törvényileg nem érvényesíthetők és társadalmilag nem elismertek, és ahol a nemek szempontjából elfogult törvények, a nőkkel kapcsolatos hagyományos beállítottság, valamint a férfiközpontú társadalmi hierarchia megakadályozza a nőket abban, hogy egyenlő és méltányos jogokra tegyenek szert; felszólítja az EU-t, hogy e tekintetben támogassa az ENSZ női jogegyenlőséggel és a nemek közötti esélyegyenlőséggel foglalkozó, újonnan létrehozott szervezetét (UN Women).

41. üdvözli a G8-ak által 2013 júniusában az EITI (a nyersanyag-kitermelő iparágak átláthatóságára irányuló kezdeményezés) alapján elindított, a földviszonyok átláthatóságára irányuló kezdeményezést, valamint annak elismerését, hogy a szegénység csökkentése szempontjából döntő jelentősége van a vállalatok tulajdonjogával és a földtulajdonnal kapcsolatos átláthatóságnak, amihez szilárd tulajdonjogoknak és erős intézményeknek kell társulniuk; hangsúlyozza ugyanakkor, hogy fokozni kell az erőfeszítéseket a hatékony földreform végrehajtásának elősegítése céljából;

42. újról megerősíti az Európai Unió az iránti elkötelezettségét, hogy a fenntartható fejlődés keretében csökkenti a szegénységet a világban, és hogy az EU erőteljes nemi dimenziót fog beépíteni a fejlődő országokkal fenntartott kapcsolatai összefüggésében alkalmazott valamennyi politikájába és gyakorlatába ⁽¹⁾;

43. hangsúlyozza, hogy a fejlődő országokban meg kell erősíteni a nőknek a férfiakéval azonos alapú tulajdonjogának kialakítására irányuló politikákat; véleménye szerint ezt figyelembe kell venni az országok programjaiban, és ahhoz megfelelő pénzügyi támogatási mechanizmusokat (mint takarékoság, hitelezés, támogatás, mikrohitel és biztosítás) kell biztosítani; úgy véli, hogy a határozott politikai intézkedések a nők és a nem kormányzati szervezetek szerepének megerősítését eredményezik, és serkentik a nők vállalkozó kedvét; úgy véli, hogy ezek javítják a nők jogi és pénzügyi műveltségét, támogatják a lányok oktatásban való részvételét, növelik az információterjesztést és az információhoz való hozzáférést, valamint jogi segítségnyújtást bocsátanak rendelkezésre és a pénzügyi szolgáltatók számára a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos képzést biztosítanak;

44. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fejlesztési tevékenységeik során a nők férjüktől való gazdasági függetlenségének és az adott ország gazdaságának megerősítése részeként aktívan támogassák a nők vállalkozó kedvét és tulajdonjogát;

45. emlékeztet, hogy október 15-én van a vidéken élő nők világnapja, és felkéri az Európai Uniót és a tagállamokat, hogy szervezzenek a tudatosság fokozására irányuló kampányokat a fejlődő országokban;

o

o o

46. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ főtitkárának, a Világbank elnökének, a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségének, az Euro-Latin-amerikai Parlamenti Közgyűlésnek, valamint az AKCS-EU közös parlamenti közgyűlésnek.

⁽¹⁾ HL C 46., 2006.2.24.